ఆహంతవ్యూహం

రచన: రా. భరద్వాజ

గత మూడు నాలుగు రోజులనుండీ సావిత్రి మనస్సు బొత్తిగా స్తిమితం కోలుపోయింది. ఆమె దిటవు తెచ్చుకోవటం కోసం చాలా ప్రయత్నాలు చేసింది. చేస్తున్నది. కానీ లాభంలేదు. సావిత్రి ఈ చిక్కులోనుండి బైటికి రాలేదు. ఎందుకంటే పాపం! సావిత్రి కిది జీవన్మరణ సమస్య.

ఆమె కాపరాని కొచ్చి రెండు నెల లయినా కాలేదు. భర్త మన స్తత్వం ఎటువంటిదో ఆమెకు తెలీదు. ఒకవేళ తెలుసుకొనేందుకు ప్రయత్నించినా అందువల్ల ఆమె ఆశించిన ఫలితం రాదు. ఒచ్చినా అది ఆమెకు సంతృప్తి నివ్వలేదు. ఇచ్చినా ధైర్యం చేసి సావిత్రి ఆ 'ఫలితాన్ని' ఆచరణలో పెట్టేందుకు సిద్ధంగాదు ఎందుకంటే సావిత్రి ఒక రకమైన సంస్కారంలో పెరిగింది; ఆమె ప్రపంచంలో మొగవాళ్లంతా అదృష్టవంతులు. వాళ్లు పూర్వ జన్మలో గొప్ప పుణ్యం చేసుకొన్నారు. అందుకనే పురుషులుగా జన్మించారు. మరి పూర్వ జన్మలో పుణ్యం చేసి ఉత్తమంగా జన్మించిన వాళ్లు యిప్పుడు గూడా ఉత్తములే గదా! అటువంటి ఉత్తములకు ఎక్కువ అధికారాలు, హక్కులు వుండటం చాలా సహజం. ఆ హక్కులను వాళ్లు యథేచ్ఛగా ఉపయోగించుకోవొచ్చు. తను స్త్రీ. అసలు స్త్రీ జన్మే దిక్కుమాలిన జన్మ. తనకు తెలీదు గనకనా, ఆడదై పుట్టటంకంటే అడివిలో మానై పుట్టటం చాలా మంచిదని. ఆడవాళ్లు — ఇప్పుడు గాకపోవొచ్చు; పూర్వ జన్మలో వొట్టి దరిద్రులు, అందుకే ఆ పాప ఫలాన్ని ఈ జన్మలో ఈ 'రూపం' ఎత్తి అనుభవిస్తున్నారు. కనుక స్త్రీ భర్తను ... గొప్ప 'భక్తి' చూపెడుతుండాలి. ఈ రకం సంస్కారం గల సావిత్రి ఒకవేళ భర్త మన స్తత్వాన్ని కనుక్కొన్నా అది ఆమె అద్దం రంగులాగానే కనిపిస్తుంది. భర్త తత్వం అందుకు భిన్నమే కావొచ్చు. కానీ అభిన్నత్వాన్ని ఆకళింపు చేసుకోగల ప్రజ్ఞ సావిత్రికిలేదు.

ఇంకా నయం! తను చాలా అదృష్టవంతురాలు. చలపతి ఆ 'పాడు పని' చేస్తున్నప్పుడు ఎవగన్నా చూస్తే? ఇక తన బ్రతుకేమిటి? తన భవిష్యత్తేమిటి?

ఏముఖం పెట్టుకొని... ఒకవేళ పుట్టింటికి వెడితే మట్టుకు? నాన్నా అమ్మా అంగీకరిస్తారా? అమ్మ అంగీకరించవొచ్చు స్త్రీ గనక. కానీ నాన్న కాదు. ఎందుకంటే నాన్న మొగవాడు. నీతి విషయకంగా మొగవాళ్ళంతా ఒకటే! రాజకీయంగా. ఆర్థికంగా, వైజ్ఞానికంగా తలలు బద్దలు కొట్టుకొనే భేదాలుండొచ్చు. కానీ ఒక 'స్త్రీ' విషయం వొచ్చేసరికి అందరూ వొకేదారిని నడుస్తారు — వ్యాపార సమయంలో ఎన్ని పోటీలు పెట్టుకొన్నా, కార్మికుల్ని అణచడంలో యేకమయ్యే పెట్టుబడి దారుల్లాగా.

తనేం చేయాలి? ఎట్లా ఈ పీడ వొదిలించుకోవాలి? అప్పటికీ ఎంత అవసరమైన పని వున్నప్పటికీ తనా దొడ్లోకి పోవటంలేదు. ఏముందీ! పోగానే ఆ చలపతిగాడు బాదంచెట్టుకింద సిద్ధం. వెధవ జూలూ వాడూనూ. ఏమిటి తనవేపు అట్లా చూస్తాడు? తనెవరను కొన్నాడు? అట్లా వాడు చూడటానికి ఎన్ని గుండెలుండాలి? వెధవ నిన్నా మొన్నా బెడ్డలు విసరడం గూడా సాగించాడు. వాడికీ ధైర్యం ఎవరిచ్చారు? ముందుగా— వాడా వెకిలినవ్వులు నవ్వుతున్నప్పుడే 'వారితో' చెప్పినట్లయితే! చక్కగా నాలుగు తన్ని...

...సావిత్రికి మంచి కల వొచ్చింది. ఆ కలనిండా ఎంత సౌందర్యం వుంది! యెంత హాయిగావుంది! రోగాలతో, సంఘర్షణలతో, దరిద్రంతో, మనస్పర్ధలతో, యుద్ధాలతో మురిగి గవులుకొట్టే దిక్కుమాలిన వాస్తవిక జీవనంకంటే స్వప్నజీవితం యెంత ఉత్తమమైంది! ఈ లోకంలోకి రాకుండా, యెప్పుడూ ఆ కలల ప్రపంచంలోనే వుండే ఏర్పాటు లుంటే! ఆకల అట్లా ఆమె మెదడులో, రక్తంలో, జీవనంలో మెల్లిగా కరిగి ఇంకుతున్నది...చప్పుడు—ఆ కలలోనే వ్యక్తావ్యక్తంగా చప్పుడు వినిపిస్తున్నది. సుందరమైన ఆ ఆకుపచ్చని స్వప్నం మెల్లగా బూడిద రంగుగామారి, పలచబడి, పొగలాగా 'థీఫ్ ఆఫ్ బాగ్దాద్' లోని సీసా భూతంలాగా చివ్వున కుంగి చీకటి ఆగింది చిక్కగా. సావిత్రి లేచింది. ఎదురుగా తగ్గించిన చిమ్నీ, పక్కగా తన నడుంమీద చెయ్యివేసిన భర్త. ఏమిటా వెధవ చప్పుడు? అది తన మంచి కలను చిదిమి వేసింది. కాసేపు ఆ కలను తలుచుకొని, నిట్టూర్చి సావిత్రి కళ్ళుమూసింది. ఇంకా నిద్రపట్టలేదు. మళ్ళీ అదేచప్పుడు. ఈసారి ఇంకా స్తబ్గిరిగా. ఆమె మెడ తిప్పి చూస్తే అది కిటికీలోనించని తోచింది. ఆమె గుండె బెదిరింది. కిటికీలోంచి యేదో చెయ్యి ముందుకొచ్చి తనను రమ్మని పిలుస్తున్నది. ఎవరిదా చెయ్యి! "దొంగ దొంగ దొంగ" అని అరిచింది. కానీ ఆ అరుపు పైకి రాలేదు. తనలో తనే అరుచుకొన్నది. ఒళ్లంతా చెమటలు పోసినాయి. ఈ సమయంలో భర్తలేస్తే! దీక్షగా చూసింది. ఆ ముఖం చలపతిది. చుక్కల వెలుతురులో స్పష్టాస్పష్టంగా గుర్తించింది. ఇంకేం భర్తను లేపుతుంది సావిత్రి? లేపి ఏమని చలపతిని చూపుతుంది? చూపినా ఏమని చెబుతుంది? చెప్పినా చలపతి 'దొంగతనం' కోసం వొచ్చాడని ఆ భర్త ప్రాణి నమ్ము

తుందా ? చలపతి చాలా కాలంనుండీ ఆ పక్క యింట్లో వుంటున్నాడు. అతను మర్యాదస్తుడూ, పెద్దమనిషీ అని ప్రతీతివుంది. భర్తగారే ఎందుకో నాలుగైదుసార్లు ఆమాట అన్నాడు. అటువంటి "ఉత్తమ" వ్యక్తిని పట్టుకొని తను 'దొంగ' అని రుజువు చెయ్యగలుగుతుందా?

"చిన్నమాట"

అన్నాడు చలపతి చెయ్యివూపి.

సావిత్రి ప్రాణాలు మూలిగాయి. భర్త లేస్తాడేమో? ఆ చెయ్యి ఆట్లా లోపలవుండి, తను మేలుకొని వుండటమే ఆయన కంట బడితే? ఇంకేమయినా వుందా? కదలకుండానే వెళ్ళిపొమ్మని చెయ్యివూపింది. కానీ అతను కదలలేదు.

"పోనీ—ఇట్లారా! చిన్నమాట"

అన్నాడు మెల్లిగా. ఆమెకు చెమటలు పోస్తున్నాయి. ఒణుకుతోంది.

"ఫో" అని మెల్లిగా కసిరి ముఖం నిండా దుప్పటి కప్పుకొన్నది. ఈసారి చప్పుడు మరీ ఎక్కువైంది. పెద్దగా పిలుస్తున్నాడు. చిన్న చిన్న గులకరాళ్ళు మీదకు విసురుతున్నాడు. ఇక లాభం లేదు. తను తప్పక వెళ్ళాలి. ఒక్కసారి వెళ్ళి ఆ 'పీడ' వొదుల్చుకుంటే తీరిపోతుంది. తనను వూరికే రమ్మనమనే కదా అతను కోరింది. వెడితేసరి. తీరిపోతుంది. మంచం మీదినుంచి లేచింది. దుప్పటిని భర్తముఖానికి కప్పింది. కిటికీ దగ్గరకి వొచ్చింది వొణుకుతో సావిత్రి.

"ఏమిటి?" మెల్లగా అన్నది.

"నువ్వు...నువ్వు" గొణుగుతున్నాడు

"సరేలే పో"

"ఎక్కడికి?"

"ఫో...ఆయన లేస్తారు"

వెనక్కు తిరిగి చూసింది భయంగా.

"లేవడు— అయినా లేవనీ."

"తలుపు తేస్తాను."

అని కిటికీ ముయ్యబోయింది. చప్పున ఆమె చేతిని పట్టుకొన్నాడు చలపతి.

"ఎంత మెత్తగా వుంది నీ చెయ్యి"

"వుంటే వుందిలే ! విడువు"

"ప్రతిరోజూ ఈ చేతిని తాకే నీభర్త ఎంత అదృష్టవంతుడు... ?"

చెయ్యి లాక్కోబోయింది. చలపతి గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు. వొదలడు. వొదలలేదు. ఒకవేళ వొదలాలని అతని కారుణ్యం చెప్పినా లాభంలేదు. సావిత్రి అతని స్వప్న సుందరి. ఆమెను తొలిరోజుల్లోనే వాంఛించాడు. ఆ వాంఛ కామమో, ప్రేమో మోహమో అనే నీరస సందేహాలు అతనికి రానేరాలేదు; అదృష్టవంతుడు, శక్తివంతుడూ కనక. ఏదో వొక కార్యాన్ని గట్టిగా నమ్మి, విధిగా ఆచరించే ధీరులకు ఏ సందేహాలు, ముందు వెనకలు రావు. ఏదీ చెయ్యలేక, చేసే ధైర్యం లేక, చెయ్యకుండానూ వుండలేక, లోపల ఆత్మ పెట్టే అలజడిని తట్టుకోలేని గుంపు "ఇది మంచా? అది మంచా?" అని చొంగలు కారుస్తో కాలం గడపగలరు. ఇదంతా ఆ కార్యంలోకి తాము ధారాళంగా లీనం కాలేకపోవటమేనని వాళ్ళకు తెలీదు.

చలపతి తన వేళ్ళకింద పొంగే ఆమె నెత్తురు వేడిని అనుభవిస్తున్నాడు సంతోషంగా. కానీ అతనికి సంతోషదాయక

మైన ఆ స్థితి ఆమెను ఖిన్నురాలినిగా చేస్తున్నది.

"విడువు—నారుతే స్తే... బావుండదు" అన్నది ఏడుస్తో.

"ఉంటుంది. పోనీ వుండదూ? మరీ మంచిది. వాడూ నేనూ యుద్ధంచేస్తాం. ఎవరు గెలిస్తే వాళ్ళు నిన్ను..."

ఎంత కవిత్వం మాట్లాడుతున్నాడు చలపతి ఆమె ముందు! అతను తెలుగు పుస్తకాలే చదవడు మళ్ళీ.

"ఇస్. ఏడవబోకు...గట్టిగా యేడిచావా? ఈ చువ్వలు విరిచివొచ్చి నిన్ను వోదార్చా లనిపిస్తుంది నాకు...ఆఁ అదీ! అట్లా శుభ్రంగా ముఖం తుడుచుకో... ఇదుగో...ఏంలేదు దొడ్లోకిరా. చిన్న మాట. ఇప్పుడే పోదువుగాని..."

"ఇప్పుడు వొద్దు. రేపు పగలు నీళ్ళకోసం వచ్చినప్పుడు చెప్పు. ఇప్పుడైతే వారు చూస్తారు" అన్నది సావిత్రి, అతనికి చిన్న ఆశ చూయించి ఈ గండం ఈ రాత్రి తప్పుకొందామని. కాని చలపతి మాత్రం

"పిచ్చిదానివి నువ్వు. రేపుపగలు అందరూ చూస్తారు నువ్వు నాతో మాట్లాడటం. ఇప్పుడు ఐతే ఎవ్వరూచూడరు. ప్రమాదంలేదు...ఆయనా! చూస్తే అతి నొక్క డేగా. ఫర్వాలేదు" అన్నాడు.

"రాను...ఛో" బిగ్గరగా అనాలనుకొన్నదిగానీ, సహజమైన పిరికితనం ఆపింది.

"అయితే నేనే వొస్తాను."

అని కిటికీ చువ్వలు విరుస్తున్నాడు. ఆమెకు కాళ్లు వొణికాయి.

"పెద్దగా అరుస్తాను" అన్నది ఆఖరి బెదరింపుగా, దీనితో అతను జంకుతాడని నమ్మి.

"ఏమని?"

మళ్లీ మొదలు.

"నువ్వు... వొచ్చి—"

"ఊఁ వొచ్చి? చెప్పు. వొచ్చి ఏం చేస్తున్నానని అరుస్తావు?"

నిజం! ఏంచేస్తున్నాడని అరుస్తుంది? దానివల్ల ఎవరికి నష్టం? ఆపదలో వుండి తను పెట్టిన ఆఘోష యమపాశమై ఎవరి కంఠాన్ని చుట్టుకొంటుంది? పరువుకోసం, మర్యాదకోసం, హోదాకోసం, మేడలు, కార్లు, పరువులు తగిలించుకొన్నట్టుగానే, భార్యను గూడా మేపే, ఈ లక్షలాది భర్తలు ఆ భార్య చేసిన ఆర్తనాదంవల్ల తమ గాలి పరువులన్నీ బద్దలైపోవటం సహిస్తారయా? వారి వారి విజ్ఞానాన్ని బట్టి, సంస్కృతిని బట్టి, మేధాసంపత్తినిబట్టి, గౌరవం వుండటం సహజమైన విషయం. కానీ ఈ దేశంలో మొగవాళ్ళ గౌరవా గౌరవాలు స్త్రీ ప్రవర్తన మీద వుంటాయి. ఇందులోనే తెలుస్తోంది. ఈ దేశ పురుషుల అధమాధమత్వం, నీచత్వం, క్రిమిత్వం— ఈ దౌర్భాగ్య దశ ఈ సమాజంనుండే ఏ నాటు పోతుందో గదా!

ఇంక గత్యంతరం లేక వొప్పుకొంది దొడ్లోకి రావటానికి.

"నిన్ను నమ్మి చెయ్యి వొదులుతున్నాను. రాకుండా మోసం చేశావో. రేపు నీ పని..."?

అని పక్కకు వెళ్ళాడు చలపతి.

సావిత్రి కిటికీ మూసింది. చప్పున భర్త పక్కనే పడుకొంది. దుప్పటి నిండా ముసుగు కప్పుకొంది. ఇంకా చలి వేస్తూనే వుంది. చమట పోస్తూనే వుంది. పోగూడదని దృఢంగా నిశ్చయం చేసుకొంటుంది. కానీ పోకుండావుంటే? ఉంటేవాడు ఏం గోల చేస్తాడో? కేశవరావు, సుమతిని గురించి గోడలమీద ఏదో "బూతు" కాగితం అంటించి నందుకేగా దాని మొగుడు దాన్ని విడిచి పెట్టింది! పుట్టింటిలో సుమతిని ఎంత నీచంగా చూసే వాళ్లో తనకు తెలుసు. ఒకవేళ యిప్పుడు పోకుండా వుంటే తన గతి గూడా అంతేనేమో? ఈ ఆలోచనతో ఆమె నెత్తురు చల్ల బడింది. పోవాలో వొద్దో, ఏంచెయ్యాలో, తెలీటల్లేదు. మళ్ళీ తలుపు మీద దడ దడ చప్పుడు. మెదడు బిగిసి, ఆలోచనరాక ... లేచింది. తలుపుతీసి బైటి కొచ్చింది. చప్పున బైట గొళ్ళెం పెట్టింది. చలపతి ఆమెను బాదంచెట్టు వేపుకు లాక్కు పోతున్నాడు.

"ఏమిటి?" అన్నది దూరం జరిగి.

"నువ్వు—నిన్ను—ప్రేమిస్తున్నాను" అని కావిలించు కొంటున్నాడు. సావిత్రి దూరంగా తోసింది.

"అట్లా మీది కొస్తావెందుకు? దూరంగావుండిచెప్పు అచెప్పేదేమిటో?"

"ఏం చెప్పను. నిన్ను చూసి..." అని ఆగి "నువ్వు కావాలి" అని గొణిగాడు.

పెద్ద షాక్ తగినట్లయింది ఆమెకు. అతను చప్పున ఆమె భుజం పుచ్చుకొని లాగి, వొంచాడు.

"వొదులు—పోతాను"

"నా ప్రాణం పోయినా వొదలను"

అతని కంఠంలో నిశ్చయం మ్రోగింది.

"ఏం లాభం? ఎందుకు నన్నిట్లా బలవంత పెట్టటం? నన్ను చిక్కుల్లో వొంచి హింసించి, ఏం ఆనందపడతావు నువ్వు?"

"అది తెల్చుకోవలసింది నేను. నా నా కిష్టమయినప్పుడు..."

"నేను ఇంకోరి భార్యను. ఇతరుల వస్తువులను కోరటం తప్పగాదా?"

ఎంత బానిసత్వం! జీవం గలిగి, మానవజన్మ ఎత్తిగూడా, ఇతరులకు వస్తువ నని చెప్పుకొంటున్నది సావిత్రి! ఈ గొడ్డుగుణాన్నే గావును పాతివ్రత్యమని లొట్టలు వేసుకొంటో, చెప్పుకొనేది. ఇటువంటి అమాయకులకు, ప్రాణమున్న బొమ్మలను, కాలికింది చెప్పులను, పవిత్రమైన భార్యలుగా చెప్పుకోవటానికి వీళ్లెందుకు సిగ్గు పడరోగదా!

"కాదు, తప్పే అయితే, ఆ కోరిక అసలు నాకు కలగకుండానే వుండేది. నాచేత ఇంత సాహసం చేయించకపోను మరి — గడ్డి తినాలని, బురదలో దొర్లాలని, నిప్పు మింగాలని, కారు కింద పడాలని, దురద గొండాకు వొంటికి రుద్దు కొందామని నాకు అనిపించదేం మరి? ... ఎందుకంటే అవి తప్పులు గనక. కానీ నువ్వు అందంతో నన్ను ఆపావు. అప్పుడే నీమీద ప్రేమ కలిగింది నాకు" అని ఆమెను తాకుతున్నాడు. సావిత్రి అతని చేతుల్ని దూరంగా నెట్టింది కోపంతో.

"నువ్వంటే అసహ్యం మకొంటున్నాను నేను. అటువంటి మనిషిని ఎందుకు బాధిస్తావు? నా హృదయం నిన్ను వ్యతిరేకిస్తున్నది. వొట్టి శరీరాన్ని..." ఆమె మాటలు వొణుకుతున్నాయి.

"ఆ హృదయాన్ని, పవిత్రమైన, నిర్మలమైన నీ భర్తగారి పాదసరోజాంకితం చేసి, ఈ దిక్కుమాలిన బొందెను నాకివ్వు, చాలు.... హృదయం, శరీరం, ప్రేమ, కామం వొట్టి నిరాధారమైన భేదాలు. స్త్రీపురుషులమధ్యగల ప్రేమకు ద్వారం హృదయంలో కాదు శరీరంలోనే. ఏ ప్రేమ, ఏ అనురాగం, యే నిష్కల్మషం యెంత వొత్తి వొత్తి తూచి, తూచి కులుకుతో అంటేనేం? ఆ ప్రేమను నిరూపించుకోనేందుకు, వ్యక్తం చేసుకోనేందుకు ఈ శరీరాలుతప్ప వేరు సాధన లేదు. ఈ వినిర్మల, స్వచ్ఛంద నకిల్బిష ప్రేమవాదులంతా హృదయాలను తాము స్వీకరించి నీచమైన తుచ్ఛమైన అశాశ్వతమైన ఈ తోలుగూడును యింకొకరికి తమ స్త్రీలు యిస్తే గోంద్రుమంటారెందుకు? అంటే తాముచెప్పేదాంట్లో తమకే నమ్మకం లేదన్న మాటేగదా!"

ఈ భావాలు ఆమెనూ కదిలిస్తున్నాయి. తనలోకి నూత్న ప్రపంచాలను ఆవిర్భవింప చేస్తున్నాయి. ఆ క్రొత్త లోకాల సందర్శనం ఆమెను వెర్రి ఆనందంలో, గొప్ప సందేహంలో వూపుతున్నది.

"నువ్వు నన్ను ఇంద్రజాలం చేస్తున్నావు, మోసం చేస్తున్నావు నేను నీకు చిక్కను" అని మూలిగింది ముఖానికి చేతులు కప్పుకొని సావిత్రి.

"చిక్కవా? పోతావా?"

"అవును"

"ఇంక నీగతి...సరే! రేపు తెల్లారేటప్పటికి నిన్ను..."

"ఏం చేస్తావు నన్ను?"

"ఎందుకూ నేనటం? నీకే తెలుస్తుందిగా"

ఆమె భయపడింది. చుట్టూకమ్ముకొనే దావాగ్నిలో చిక్కిన లేడిపిల్లవలె ఆమె సంక్షుభిత పడసాగింది.

"నువ్వు నన్ను రమ్మన్నావనీ, నాకు వుత్తరాలు రాస్తున్నావనీ నీ మొగుడుతో చెబుతాను. లేదూ? ఆ వెంకటనరసయ్యతో వుండగా చూశానంటాను. ఏమవుతావో చూసుకోమరి?" అని పోబోయినాడు. సావిత్రి అతని చొక్క పట్టుకొని ఆపింది.

"ఉండు. చెబుతావా అట్లా. చెప్పు చెప్పు ఊహు. వొద్దు వొద్దు. చెప్పకు. చెప్పినా ఆయన నమ్మడు. నేనంటే ఆయనకు చాలా యిష్టం. నమ్మనే నమ్మడు. అప్పుడు నువ్వే—నిన్నే తంతాడు. గొంతు నులిమి, విరిచి, కుప్పలాగా వేస్తాడు."

"తెలీదు నీకు నీభర్త సంగతి. నువ్వేమిటిలే చాలామందికి తెలీదు ఎన్ని సంవత్సరాలు కాపరం చేసినా సరే! భార్య శీలం విషయంలో మొగవాళ్లను నమ్మించటం అంత సులభం ప్రపంచంలో ఇంకేమీలేదు. ఇనపపెట్టెకు తాళం వెయ్యడమన్నా మరిచిపోతాడు గానీ. భార్య శీల రక్షణను మాత్రం మరవడు. సరలే రేపు..."

సావిత్రి అతని చేతులు పట్టుకొంది. ఏడిచింది. బ్రతిమిలాడింది.

"ఇవన్నీ నాకొద్దు. జాలి చేత నన్ను కరిగించిపోదామని చూస్తున్నావు. కానీ లాభంలేదు. ఒక్క కన్నీటి చుక్కతో తుడిచి పెట్టుకుపోయేది ప్రేమ కాదు. ఏ అవాంతరానికి, హింసకు, ధ్వంసానికి, తలవొంచక, ధీరంగా, దృఢంగా, నిలవ బడ గలిగిందే ప్రేమ. అందుకే నీభవిష్యత్తు ఏమయినా సరేనని యిందుకు సాహసించాను..."

"ఇదేం ప్రేమ? వెధవప్రేమ. నా తమ్ముణ్ని ప్రేమిస్తున్నాను నేను. వాడికి కొంచం దెబ్బ కాలికి తగిలితే రెండు రోజులు అన్నం తినలేదు నేను, వాడు తిన లేదని. మరి నువ్వు నన్ను గానుగలో వేసి పిండి నా రక్తం తాగుతా నంటున్నావు. నేను గిలగిల తన్నుకొంటుంటే చూసి ఆనంద పడతానంటున్నావు. ఇది రాక్షసత్వం కాదామరి?" అన్నది సావిత్రి.

"నీదృష్టిలో కావొచ్చు. నాకు కాదు. నాదృష్టికి నాది దేవత్వం. ఇన్ని హింసలు నువ్వు పడుతున్నట్లు తెలిసికూడా నీమీది కోరకను చంపుకోలేని నావాంఛా గాఢత్వాన్ని గుర్తించని నువ్వు రాక్షసిలాగా నాకు కనిపిస్తున్నావు. సత్యాసత్యాలకు సరైన కొలతబద్దలు లేవు. వున్న య్యనీ వుంటయ్యనీ అనుకోవటం తెలివి తక్కువ. ఆ వున్నవి నిజమైన కొలత బద్దలు కావు. నిజమైనవని మనం అనుకొంటున్నవి మాత్రమే!"

ఆమె బొమ్మలాగా నిలబడింది. ఆ స్తబ్దతలోనే అతని పురుషత్వం అర్థంచేసుకొంది, ఆమె బలహీనతను. స్త్రీ పట్ల నిర్దాక్షిణ్యంగా, క్రూరంగా ప్రవర్తించే సంఘాన్ని ఆధారం చేసుకొని ఈ పురుషుడు, ఆ స్త్రీని లోబరచు కొన్నాడు. మెల్లిగా దగ్గరికి జరిగి కావిలించు కొన్నాడు. తన సుఖంకోసం, ఆమెను బెదిరించి, మాటల చాతుర్యంతో వొంచి తనకు వుపయోగించు కొంటున్నాడు. ఆమె పలకలేదు. లక్షల సంవత్సరాల బానిస రక్తం, పురుషుల అహంకారానికి మాటకు, శరీరానికి, తిండికీ, ఆశించి స్వజీవాన్నే మరిచిన "స్త్రీత్వం" కంఠం నులిమివేయ బడింది. చీకట్లను యెగజిమ్మే ఆ రాత్రిలో, చుక్కల చూపుల కింద ఆమెను దగ్గరకు తీసుకొని సావిత్రి పెద్ద పాపం చేస్తున్నట్లు కళ్ళు మూసుకొంది. ఆమె ప్రత్యేవయవమూ, కుంచుకొని, నిశ్చేతన మవుతున్నది. ఒక భర్త తప్ప ఇంతవర కెవ్వరూ తాకని అమృదు ప్రదేశాలను, వందలమంది "నీచులు" మృదుస్పర్శ కోసం, దర్శనం కోసం, కలలుగనే అస్థలాలను; అతను—లోకపు కల్మష పుంఖిత, విషక తారిని చూపి, తాకుతుంటే, అనుభవిస్తుంటే ఆమె నోరు మెదపలేక పోయింది. ఇది ఆమెతప్పా? చెప్పుకునే నోటినే బిగించివేసిన లోకం తప్పా? మరొక వ్యక్తికి లొంగక, ప్రబలంగా ఎదిరించి, నిలవబడగల ఔన్నత్యమే, ధైర్యమే స్త్రీనుండిలాగి, రాయిని చేసి, ఆరాయి ఎదిరించ లేదనటం ఏం న్యాయం? ఎదిరించాలని ఆశించటం ఎంత మూర్ఖం!

"పోతాను..." అన్నాడు చలపతి ఆమె జుట్టు రెండు చేతులతో తీసుకొని. సావిత్రి మాట్లాడలేదు. అతను రెండు

భుజాలు పట్టుకొని నిలుచో బెట్టాడు. జుట్టు దువ్వి సరిచేశాడు. చొక్కాతో చెంపలూ, ముఖం, తుడిచాడు.

"మరిచి పోబోకు రేపురాత్రి గూడ రా."

తప్పదు ఆమెకు- రేపురాత్రి, ఎల్లుండి రాత్రి, ఆ పైరాత్రి, ఆ పైరాత్రి ఇట్లా అన్ని రాత్రులూ, ఆమె బ్రతుకు బ్రద్దలయిందాకా రావలసిందే. ఒక స్త్రీ ఒక్కసారి ఏ కారణం వల్లనయితేనేం— పురుషునికి తన శరీరం మీద సర్వ హక్కులూ యిచ్చిన తరువాత అతని నుండి ఆహక్కులు తిరిగి తీసుకోవటం ఎక్కడా ఎప్పుడూ జరగనిపని. ఏపరిస్థితి లోనూ ఈ అగ్ని ముట్టుకోగూడదు. దుర దృష్ట వశాత్తూ ముట్టుకొంటే తనంతటది భస్మం కావటమేతప్ప ఇంకే గొప్ప శక్తీ ఏపరిస్థితీ దాన్ని ఆర్పలేదు...

...ఇంట్లోకొచ్చింది. తనమీద తనకే అసహ్యం వేసింది. ఈ 'ఎంగిలి' శరీరాన్ని ఇక ఏముఖం పెట్టుకొని భర్తకు యివ్వాలి?

...భర్త ఇంకా నిద్రపోతూనే వున్నాడు. ఎందుకో ఆమెకు ఏడుపు పొర్లు కొస్తున్నది. తను చేసిన ఈ పాప కార్యం భర్త చూశాడనీ, తనను దండిస్తాడనీ, పుట్టింటికి తరుముతాడనీ, భావించి వెక్కెక్కి కుళ్లికుళ్లి ఏడుస్తున్నది. మెల్లిగా అతని ప్రక్కనే పడుకుంది. కానీ మామూలుగా కాదు. అంతా కొత్త కొత్తలుగా, తనను వెక్కిరిస్తున్నట్లుగా అనిపించింది. అతని ప్రక్కన వుండగల అర్హత కోల్పోయినట్లుగా బాధపడుతున్నది.

అతను లేచాడు. సావిత్రి గుండె దడదడ మన్నది. తనలోంచిదోసిళ్ల కొద్ది రక్తం ఎవరో జిమ్మిన జారుతున్నట్లు వొణికింది.

"ఏమిటి సావిత్రీ!" అన్నాడు భర్త.

కోటాను కోట్ల భారత స్త్రీలకు ప్రతినిధియైన సావిత్రి పలకలేదు. ఇక ముందుగూడా పలకదు. పలికినా నిజం పలకదు. ఆ నిజాన్ని భర్త సహృదయంతో స్వీకరిస్తాడనే నమ్మకం కుదిరే వరకూ సావిత్రి మాట్లాడదు. మాట్లాడినా అబద్ధం చెబుతుంది. స్త్రీ చెప్పగల నిజాన్ని విని, సహించగల ఔదార్యం వాళ్ళను నిజం చెప్పకుండా అణిచి, అబద్ధాలు చెప్పేటట్లు అలవరిచి, ఆ అబద్ధాలనే నిజాల క్రింద స్వీకరించి, దొంగ సంతృప్తులు పడే పురుషుల అహంకారం సమూలంగా ధ్వంసమయిందాకా, సావిత్రి పలకదు. ఎన్ని యుగాల తరవాతనైనా ఆ మహత్తర ఘడియ ఉదయించక పోదు. ఆ నాడు సావిత్రి లేస్తుంది. భర్తకు నిజం చెబుతుంది! అంతవరకూ అట్లా పరుపుమీద బోర్లపడుకొని, దిండులో ముఖం దాచుకొని సావిత్రి ఏడుస్తూనే వుంటుంది. భర్త మాత్రం "ఏమిటి సావిత్రీ!" అంటూనే వుంటాడు. ఆమె జవాబు చెప్పదు; ఆమె బాధకు ఆమెను వొదిలి భర్త తన దాంపత్య ధర్మాన్ని నెరవేరుస్తాడు!

★